

TOSAMA
 MATERIALS
 GLASILO
 DELAVCEV
 61230 DOMŽALE

DOMŽALE
 - 2. XI. 89
 61230

JUGOSLAVIJA
 1600
 TOSAME
 ЈУГОСЛАВИЈА

KNJIŽNICA DOMŽALE
 61230 DOMŽALE
 Ljubljanska 58

Tosama

OD OKTOBRA 1965 · ŠT. 10 · OKTOBER 1989 · LETO XXIV

Ne prezrite:

· **Proizvodnja:**

- Rezultati prvih 9-ih mesecev
- Kako priti do boljše kakovosti naših izdelkov
- Režim v proizvodnji pomožnih zdravilnih sredstev

· **Poslovanje**

- Pri izvozu zaostajamo

· **Vprašali ste**

- Vključevanje nove proizvodne hale v redno delo Tosame

· **Zanimivosti**

- Simpozij na Madžarskem

· **Novo**

- Računalnik KOPA

· **Naši upokoјenci**

- Z letošnjega srečanja
- Obisk na domu
- Novi upakoјenki

· **Prispevki**

- Oktober - mesec boja proti sladkor-ni bolezni

· **Šport**

- Četverboј

Proizvodnja

Z rezultati proizvodnje v prvih devetih mesecih leta 1989

POVSEM ZADOVOLJNI

NE MOREMO BITI

Kar hitro se je leto prevesilo v četrto četrletje. Že v oktobru smo. To je čas, v katerem presojamo delo v preteklem devetmesečnem obdobju. Ugotavljamo, kako se uresničujejo postavljeni cilji v proizvodnji, kot tudi na vseh drugih področjih. Tokrat bomo površinsko presojali o dogajanjih v proizvodnem sektorju in skušali nakazati nekaj značilnosti tega obdobja.

V devetih mesecih leta 1989 smo delež letnega plana dosegli 97 %. Za 3 % zaostajamo za letnim planom, predvsem zaradi zmanjšanja prodaje naših izdelkov.

Iz priložene tabele je razvidno, kakšno je doseganje deleža letnega plana v posameznih oddelkih, iz česar sledi oz. lahko sklepamo o problematiki v proizvodnji:

Podatki za oddelek, kot so tkalnica ovojev, sanitetna konfekcija in tudi otroška konfekcija ter proizvodnja medicinskih sredstev, niso vzpodbudni, vendar je to posledica nižje postavljenih operativnih planov, saj na drugi strani ugotavljamo, da so bili doseženi operativni plani za obdobje v vseh navedenih oddelkih z indeksom 100 - 103 %, oziroma v proizvodnji medi-

Oddelek	Delež let. pl. v Nh	Doseženo 1-9 v Nh	index
Tkalnica ovojev	85.725	74.343	87
Sanitetna konfekcija	190.278	174.098	91
Otroška konfekcija	118.642	106.202	90
Mikalnica	272.563	267.249	98
Proiz. med. sreds.	124.365	118.669	95
Pripravljalnica	454	543	120
Vlak. oddelek	27.721	31.135	112
Tkal. šir. tkanin	88.280	91.723	104
Belilnica	46.046	57.170	124
DO TOSAMA	954.074	921.162	97

Za boljšo prodajo na domačem trgu,
za lažjo pot v Evropo 1992

KAKO PRITIDO BOLJŠE

KAKOVOSTI NAŠIH IZDELKOV?

Kadar hočemo kaj narediti se vprašamo:

- kaj bomo naredili
- kako bomo to naredili
- koliko
- za koga
- kaj za to potrebujemo
- kdaj bo gotovo
- koliko nas bo stalo
- ali se izplača, oziroma koliko bomo zaslužili...

Izdelava nečesa je torej povezana z odgovori na ta vprašanja. In če želimo narediti več in bolje in to tudi dobro prodati, potem delo združujemo, razvijamo nove izdelke, tkemo, belimo, šivamo, mikamo, itd., nabavljamo, prodajamo, potem računamo, analiziramo in na koncu lahko ugotavljamo, da si lahko veselo manemo roke ob zaključnem računu in delimo dobi-

cinskih sredstev celo s 111 %.

Kljub navedenemu dejstvu ne moremo biti z rezultati povsem zadovoljni, saj zamujenega do konca leta verjetno ne bomo mogli več nadoknaditi.

Preteklo obdobje je bilo sorazmerno pestro, saj smo se poleg problemov s proizvodnjo srečevali tudi z drugimi, predvsem pa so bili tile:

- pogosto premeščanje delavcev zaradi znižanih operativnih planov v posameznih oddelkih,
- selitev opreme in strojev mikalnice in sanitetne konfekcije v novo proizvodno halo,
- začetek uvajanja dobre proizvodne prakse, predvsem v sanitetni konfekciji,
- uvajanje prečiščenih bombažnih odpadkov iz Trgosurovine Sinj v naše izdelke,
- delitev mikalnice na dva samostojna oddelka,
- delna preusmeritev proizvodnje tkanih ovojev za izvoz.

Tudi obdobje, ki je pred nami, ne bo minilo brez sprememb, saj bomo morali precejšen del opreme strojev seliti na novo lokacijo obstoječih zgradb, pred tem pa seveda storiti vse potrebno, da novi pogoji dela ne bodo slabši od dosedanjih.

Zaključek za preteklo devetmesečno obdobje naj bi bil naslednji: Rezultati, ki smo jih predvideli z letnim planom, niso takšni, da bi bili lahko v celoti zadovoljni, zato moramo s pospešenim tempom izvrševati naloge, ki so nam določene in pri tem skušati iz razgibanega obdobja iztisniti čim več koristi za TOSAMO.

Jože Podpekar dipl. ing.

Najboljše ne prihaja samo.
Prihaja v družbi vsega.

(Tagore)

ček. In če to delamo že več kot 65 let, lahko govorimo o TOSAMI.

Ob tem zagnanem delu pa smo vendar čedalje bolj pozabljali, da ni važna samo večja kapaciteta strojnega parka in s tem večja količina izdelkov, ampak, da je predvsem važna kakovost izdelka.

Sedaj se lahko vprašamo:

Kako priti do kakovostnega izdelka?

Odgovor je sicer preprost, vendar izgleda v praksi težko izvedljiv. Nov izdelek se začne ustvarjati postopoma:

- I. faza: Marketing, kjer se zbirajo podatki s trga, se analizirajo in končni rezultat je definicija izdelka, ki ga želi kupec.
- II: faza: Razvoj, kjer se določajo potrebni materiali, od surovin do končnega pakiranja, oblika izdelka, dizajn...
- III. faza: Tehnologija, kjer se določijo, na katerem stroju se bo ta izdelek izdeloval in kako.
- IV. faza: Nabava surovin.
- V. faza: Proizvodnja
- VI. faza: Prodaja

In ko je nek izdelek v taki meri pripravljen, da gre lahko v serijsko izdelavo, je potrebno poskrbeti, da se postopek izdelave nekega izdelka izvaja točno in natančno po navodilih oz. predpisih. Skozi celoten postopek izdelave nekega izdelka je potrebno voditi dokumentacijo, iz katere mora biti razviden celoten proces izdelave nekega izdelka:

to je od nabave surovin, skladiščenje, opreme, spremljanje proizvodnega procesa, kontrole kakovosti do prodaje končnega izdelka. S tako dokumentacijo lahko zelo hitro ugotovimo, kje in zakaj je prišlo do neke napake v proizvodnji določenega izdelka, tako da se napaka lahko hitro odstrani, oziroma, da se pri naslednji seriji ne ponovi.

Poleg dokumentacije je pomembna tudi urejenost skladiščnih prostorov

Proizvodnja pomožnih zdravilnih sredstev - kompres iz gaze.

proizvodnega okolja, pogoji dela in nenazadnje tudi ustrezno šolano osebje in higiena.

Vsemu temu skupaj lahko rečemo tudi tehnološka disciplina.

Tak način organizacije proizvodnje je zbran pod imenom GMP - norme oziroma Pravila za izvajanje dobre proizvodne prakse, ki zagotavlja kakovostno proizvodnjo materialov za zdravstveno nego, seveda če se striktno in pravilno izvajajo.

Tako stopnjo zahtevnosti izdelka definira stopnjo zahtevnosti izvajanja teh norm. Praktično taki pogoji dela veljajo za vse zvrsti proizvodnje. Še bolj pa je to pomembno in zahtevano v takih delovnih organizacijah, ki se

ukvarjajo s proizvodnjo zdravil, zdravilnih pripravkov in pomožnih zdravilnih sredstev, kajti vsa ta sredstva so namenjena bolnemu človeku, ponesrečencu ali pa se uporabljajo kot preventivna sredstva za vzdrževanje dobrega počutja človeka in njegovega psihofizičnega stanja.

In ker spadamo v tako zvrst proizvodnje, je edino prava pot ta, da se ravnamo po teh normah, kajti le na ta način nam bo zagotovljena boljša kakovost naših izdelkov in s tem še boljša prodaja ne le na domačem trgu, temveč tudi na zunanjem tržišču, obenem pa nam bo s tem olajšana pot v Evropo 1992.

Andreja Vodičar, dipl. ing.

☞ Režim v proizvodnji pomožnih zdravilnih sredstev

V skladu z Zakonom o prometu zdravil se naši sanitetni izdelki (iz gaze, vate, ovoji) imenujejo pomožna zdravilna sredstva. Za proizvodnjo in distribucijo teh proizvodov pa veljajo določeni zakonski predpisi, ki jih moramo izpolnjevati, če hočemo ostati proizvajalci le-teh. Istočasno pa moramo tudi za prodajo teh izdelkov na zunanjem trgu zadostiti zahtevam, ki veljajo na tujem trgu.

Zato tečejo v zadnjem letu aktivnosti, ki bodo omogočile proizvodnjo pomožnih zdravilnih sredstev pod takimi pogoji, ki jih predpisujejo pravilniki, izhajajoči iz zakona. Ne smemo pa misliti, da težimo le k zadovoljitvi predpisom, ampak bodo večja organi-

ziranost priprave proizvodnje, disciplinirano izvajanje vseh faz in urejena dokumentacija pripomogli k boljši kakovosti poslovanja, torej h kvalitetnejšemu nastopu na trgu. Disciplinirano izvajanje vseh nalog bo torej pripomoglo, da bomo zagotavljali kon-

stantno kakovost izdelkov.

Opisala bom konkretne akcije za izpeljavo takoimenovane dobre proizvodne prakse, ki je nič drugega kot zbirka vseh nalog z izvajalci za doseg končnega cilja, tj. izboljšanje in zagotavljanje kakovosti izdelkov in s tem zadovoljitev kupcev.

Za zagotavljanje kakovosti pa je nujno vzpostaviti določen higienski režim, ki onemogoča kakršnokoli onesnaževanje materialov. Treba je izboljšati način transporta, pretoka materialov in točno določiti, kdo in kje se sme gibati ter manipulirati z materiali. Važna je torej organizacija dela v takem smislu in takem zaporedju, da ni možno pomešanje materialov te-

kom proizvodnje. Pri samem vходу materialov tečejo akcije, da se odklonijo vsi ugotovljeni neustrezni materiali. Proizvodnja izdelka se mora dokumentirano spremljati, končane serije izdelkov pa tudi dokumentirano distribuirati.

Vsako pomožno zdravilno sredstvo se bo proizvajalo v serijah. Proizvodnja bo dobila delovni nalog za določeno serijo izdelka z vsemi podatki o materialih tako imensko kot količinsko.

Na proizvodnem listu bo upravljalec stroja evidentiral izdelano količino in eventuelne pripombe; če bo prišlo do večje prekinitve proizvodnje, ki vpliva na kvaliteto proizvoda, bo treba serijo prekiniti - zaključiti. V proizvodnji bo treba zagotoviti ustrezno čistočo stroja, čistočo okolice in izvajalcev. Treba bo poskrbeti za sprotni odvoz vseh neporabljenih in odvečnih materialov (embalaže).

V proizvodnih prostorih se smejo zadrževati le za proces potrebni delovni ljudje, za njihovo gibanje pa velja določen režim in to:

- prihod na delovno mesto skozi določen koridor (preko garderobe in umivalnice)
- v garderobi se obvezno najprej preobuti in odložiti zunanje obuvalo v posebno omarico
- v garderobi oblačil odložiti vrhne oblačilo v posebno omaro in se obleči v delovno haljo ter pokrivalo, ki mora pokriti celotno lasišče
- v umivalnici umiti roke in zapestje po navodilih
- prehod v oddelek le skozi zato določen prehod
- na delovnem mestu je prepovedano uživati hrano, ravno tako se je ne sme držati v garderobnih omaricah: uživanje pijače med delom le v čajni kuhinji
- pri izhodu na malico in opravkih, ki jih dovoli vodja del, je treba delovno haljo in ubutev zamenjati;
- pri ponovnem vračanju postopek preoblačenja in higijene ponoviti kot pri vstopu

Vsi ostali vstopajoči (vzdrževalci, kontrola, nadzor del) se morajo podrediti istemu režimu, ki velja za oddelek. V ta namen so na voljo oblačila, vstop dovoli in nadzira vodja del.

Stroji in okolje morajo biti ustrezno vzdrževani, tako mehansko kot s stališča čistoče.

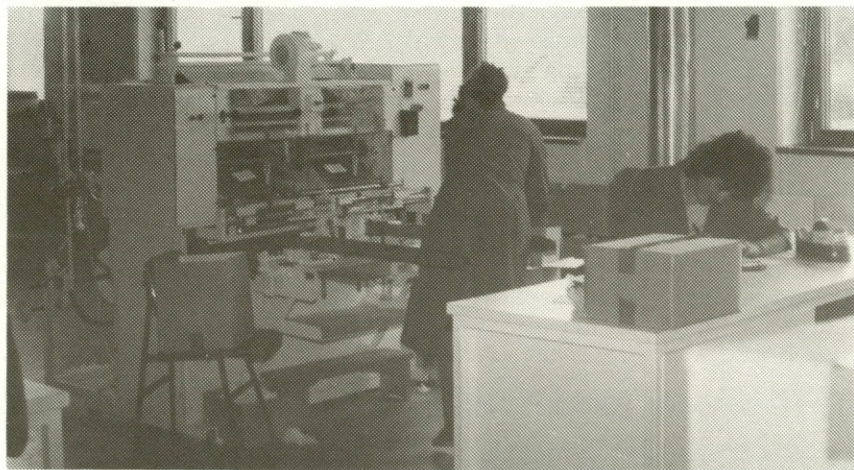
V sanitetni konfekciji popolno vzpostavljanje režima GMP...

Predpisani so postopki čiščenja, periodika čiščenja in izvajalec. Izvajanje predpisanih nalog pa mora vsak po izvršitvi naloge zabeležiti v knjigo, vodja pa je dolžan preverjati, če se dejansko stanje ujema z zapisanim. Kajti stalno vzdrževanje strojev in okolja bistveno vpliva na kakovost.

Mogoče se bo komu zdelo stalno vpisovanje v knjigo in proizvodne liste nesmiselno in odvečno delo, vendar imamo na ta način zabeleženo, ali se je vse izvajalo po predpisanem pro-

ali neposredno ogrožali zdravja uporabnikov svojih izdelkov. Zato je tudi predpisan tak higienski režim za proizvodnjo pomožnih zdravilnih sredstev.

Ker nam popolno vzpostavljanje opisanega režima nudi le novi objekt, bo vpeljava režima možna le v sanitetni konfekciji. Vendar bo s postopno sanacijo ostalih objektov oz. oddelkov vzpostavljen podoben režim tudi v ostali proizvodnji tj. v tkalnici obojev, mikalnici, proizvodnji medicin-

...le tako bomo lahko zadostili zahtevam trga.

gramu in s tem dokazano, da se s proizvodom tekom procesa ni dogajalo nič nepredvidenega, s čimer naj bi bila kakovost izdelave potrjena. Če se naknadno ugotovi v izdelku odstopanja (reklamacija s trga npr.), se lahko potem te in ostalih dokumentacij (kontrolna, komercialna) odkrije vzroke nekvalitete, s tem pa tudi možnost odpravljanja napak.

Velja, da je vsak delavec dolžan skrbeti za svoje zdravje in visoko raven osebne higijene, da ne bi posredno

skih sredstev, vlaknovini in belilnici. S tem pa ni rečeno, da je otroška konfekcija izvzeta, ampak je tudi tam treba dvigniti higienski nivo in vzpostaviti višjo stopnjo organizacije del.

V akcijo DPP so vključene vse strokovne službe, z nalogami pripraviti potrebne dokumentacije, ustrezno urediti prostore, manipulacijo z materiali, skratka vzpostaviti boljšo organizacijo dela in točno definirati in razmejiti naloge in dolžnosti.

Antonija Videnšek dipl. ing.

Poslovanje

Naša zunanjetrgovinska dejavnost v 9-ih mesecih...

PRI IZVOZU ZAOSTAJAMO...

Prodaja lastnih izdelkov in uslug v 9 mesecih zaostaja za načrtovanim izvozom za 9 %. Ko iščemo vzroke neizpolnjevanja naših obvez, ugotovljamo, da je močno upadel izvoz kompres predvsem zato, ker nismo imeli urejenih proizvodnih prostorov v smislu zahtev dobre proizvodjalne prakse, imenovane tudi GMP - norme (Good Manufacturing Practice). Tako predstavlja ta izpad v izvozu cca 12 mio kosov kompres ali vrednostno USD 237.450,- K temu moramo prišteti tudi manjša naročila cik cak vate iz Skandinavije in praktično popoln izpad naročil za izvoz cigaretnih filtrov. Ostali izvozni asortiman nam je uspelo prodati v načrtovanih količinah.

Izvozni program vate in higienskega vložka.

Pri uvozu pa smo bili mnogo bolj podjetni. V 9ih mesecih je bil izvršen v višini 93,5 % letnega plana uvoza iz konvertibilnega področja. Tako gre povečanje uvoza na račun nenačrtovanega uvoza bombažnih izčeskov, ki smo jih pričeli uvažati predvsem zaradi neredne oskrbe iz domačih virov in visokih cen, ki jih zahtevajo domači dobavitelji. Do sedaj smo uvozili, oziroma imamo prijavljenega uvoza bombažnih izčeskov v višini 181.135, UDS. Prav tako občutno bremeni našo uvozno pozicijo superabsorbcijsko sredstvo, ki ga uporabljamo v proizvodnji hlačnih pleníc SAMO. Tako bo predstavljala vrednost uvoza tega repromateriala za drugo polletje USD 263.160.

Negativno zunanjetrgovinsko menjavo bomo skušali v zadnjem četrtletju zaustaviti s povečanim izvozom in varčevanjem pri uvozu. Kakršnakoli že bo zunanjetrgovinska zakonodaja v prihodnjem letu, bo za nas ostala pomembna vezava uvoza z izvozom, ki bo tudi v bodoče ostala regulator za naše večje poslovne odločitve.

Janez Rozman

transportom. V oktobru bosta v Tosamo dobavljeni tovorni prikolici, ki bosta omogočili racionalnejši prevoz surovin in pomožnih materialov iz skladišča surovin do proizvodnih oddelkov in izdelkov do skladišča gotovih izdelkov. Pripravljen je spremenjen sistem dela skladiščne službe, ki bo prilagojen spremenjenim transportnim razmeram v Tosami, vzporedno pa bo izpolnjeval vse zahteve pravilnika o dobri proizvodjalni praksi, ki ga le-ta postavlja pred skladiščno transportno službo.

Sočasno s predlagano začasno rešitvijo transporta pripravljamo v razvojni službi koncept mehaniziranega transporta, ki bo povezoval novo proizvodno halo obeh etaž s prostorom trakotkalnice in skladiščem gotovih izdelkov. Ta projekt bomo poskušali realizirati v letu 1990, vendar pa moramo ob tem opozoriti, da bodo v naslednjem letu v določeni prednosti investicije v opremo in stroje, ki naj bi bile ekonomsko čimbolj učinkovite.

Ing. Franc Cerar - naš vir informacij o novi proizvodni hali

Vprašali ste

Informacije o dogajanjih v zvezi z novo proizvodno halo smo ponovno poiskali pri vodji razvojne službe, ing. FRANCU CERARJU

Vključevanje nove proizvodne hale v redno delo TOSAME

V informacijah, ki so si sledile v prejšnjih številkah Tosame so bili bralci seznanjeni kako poteka gradnja, končna dela za vselitev in sama selitev v nove proizvodne prostore. V sredini oktobra pa ugotovljamo, da je oddelek sanitetne konfekcije že skoraj v celoti preseljen, razen sterilizacije s pakiranjem, oddelek higienskih proizvodov pa bo obratoval v drugi polovici oktobra z vsemi stroji, ki so bili predvideni za selitev. Istočasno potekajo vsa prizadevanja za dobavo v čimkrajšem času vse pomožne opreme, ki bo obema proizvodnima oddelkoma in vsem vzdrževalcem s strani Tosame omogočala v novih delovnih prostorih normalno delo.

Pri preselitvi takoobširne proizvodnje na novo, iz centra Tosame umak-

njeno lokacijo, se javljajo določene težave z medoddelčnim in internim

V prizidku proizvodne hale je tudi štirinadstropni aneks, ki je lepo viden iz fotografije iz zadnje številke našega glasila. Pri vselitvi obeh proizvodnih oddelkov ugotovljamo, da so pomožni prostori zelo primerni in v celoti zadovoljujejo zahtevam vseh predpisov za tovrstne objekte. V eni etaži je nameščen kemijsko-fizikalni laboratorij z vsemi potrebnimi spremljajočimi prostori, kot so: soba za kondicioniranje vzorcev, knjižnica, prostor za ar-

hiv in po vseh predpisih opremljen skladiščni prostor za hrambo kemikalij.

Vsi prostori so opremljeni s potrebno opremo, tako ocenjujemo, da so s tem dani vsem zaposlenim v kontrolni službi pogoji za normalno opravljanje nalog po zahtevah dobre proizvodjalne prakse, katero že izvajamo. Sočasno

z nastajanjem objekta aneksa smo v zgornji etaži gradbeno pripravili prostore za nastajanjem objekta aneksa smo v zgornji etaži gradbeno pripravili prostore za namestitvev plinskega sterilizatorja z vso potrebno spremljačo opremo. V letu, ki je pred nami, planiramo realizirati tudi ta objekt.

Zbrane iz našega glasila:

✚ Pred 19. leti:

- nagrade za pravilno rešene križanke iz našega glasila so bile vredne:
1. nagrada din 20,00 in druga din 10,00.

- aprila nas je obiskal predsednik CK ZKS tov. Popit v spremstvu sekretarja CK ZKS Andreja Marinca in drugih sodelavcev.

- konec leta je bila dokončana nova proizvodna hala - objekt mikalnice.

- konec septembra je bilo zaposlenih v Tosami 715 delavcev, od tega 537 žensk in 178 moških.

- v letu 1970 je bilo nabavljene kar precej nove opreme. Tako smo kupili: snovalo Benninger, škrobilni stroj Sucker, trakotkalske stroje Müller, votkovni avtomat Schärer, votkovni avtomat Hacoba, mikalni stroj Befama.

✚ Pred 9. leti:

- Oktet TOSAMA praznoval 10. letnico obstoja.

Jubilej smo počastili s koncertom, na katerem so sodelovali še Koroški akademski oktet, Šentjernejski oktet in Oktet bratov Pirnat.

- V marčevski številki ponovno »na tapeti« sporni prehod pred Tosamo. Z rekonstrukcijo cestišča in dograditvijo pločnikov ter kolesarskih stez se je zadeva okrog prehoda pred Tosamo sicer malo spremenila, ni pa bila problematičnost prehoda v celoti odpravljena. To velja predvsem za kolesarje, pa tudi za ustavljanje vozil ob cesti prvega reda, ki zmanjšuje preglednost v križišču.

- Skupni delavski svet je na svoji seji 18. 4. 1980 sprejel sklep, da se na razpisana dela in naloge individualnega poslovodnega organa sprejme tov. Edvard Peternel.

- Naši mladinci so se udeležili mladinske delovne akcije v Radljah ob Dravi. Pomagali so pri ureditvi ceste in izkopu vodovoda.

Zanimivosti

EGÉSZSÉGÜNKRE MADŽARSKA

Kdo mi lahko zameri, če nazdravljam Madžarom sedaj, ko si tako pogumno prizadevajo izboljšati življenje svojim ljudem.

Povprečni osebni dohodek je 6-8000 forintov, to predstavlja uradno 200-250 DEM, po črnem tečaju pa 20 % manj, kljub nekoliko nižjim cenam kot veljajo pri nas, to ni veliko.

Veliko različnih načrtov za izboljšanje nivoja izvajajo in eden od množice teh je bil tudi v izvedbi SIMPOSIUMA. Skupaj z ameriškim Du Pontom ter nekaterimi poslovnimi partnerji je ERGONETT (nekakšen madžarski Jugotekstil) predstavil svoje dosežke. Zaradi dobro pripravljenih predavanj zahodnoevropskih strokovnjakov ter ogleda vseh obratov predvsem pa tovarne elasticiranih plenic za enkratno uporabo, je simpozij vsem udeležencem ponudil koristne informacije.

Direktor Ergonetta je bil ves čas navzoč na simpoziju. Predstavil je dosežke za vzhodno Evropo nadpovprečno učinkovite delovne organizacije udeležencev iz ČSSR, Bolgarije, SSSR, Poljske ter Jugoslavije.

Z izjemo Jugoslavije nobena od teh držav ne izdeluje elasticiranih pleničk za enkratno uporabo.

Zelo dober vtis nam je pustil obisk v poslovni zgradbi, kjer so lično, moderno in z občutkom za dostojanstvo uredili pisarne za tiste ljudi, ki celo podjetje vlečejo naprej in to tehnično, komercialno, finančno ter razvojno.

Simpozij se je odvijal v Visegradu. Ime zveni srbsko ali češko. To kaže, da ni samo Vojvodina kotel narodov, ampak je tudi cela Madžarska. Skoraj v vsakem kraju so lepe srbske stare pravoslavne cerkve. V celi Madžarski naj bi bilo 700.000 Srbov. Sedaj jih

Udeležili smo se simpozija na temo elasticiranih plenic za enkratno uporabo

Madžarska izvedba hlačnih plenic za enkratno uporabo

skoraj ni več. To je vsekakor pretresljiv podatek, ki nekatera razmišljanja o trpki usodi Srbov osvetljuje iz nam neznanih strani.

Večino časa smo preživel stran od Budimpešte. Na Madžarskem se tam sicer vse dogaja, saj živi v glavnem mestu četrtina vsega prebivalstva. Celo priljubljeno Blatno jezero z vso množico vikend hiš in hišic ob bregovih je bilo pusto, dolgočasno in prazno. Brez turistov - še rac nismo videli.

Zato o turističnem utripu ne morem pisati. Naj napišem nekaj o hrani! Mislim, da je naš topli obrok boljši - ima vsaj okus. Šele na posebno zahtevo smo dobili enkrat samkrat praženo pekočo papriko, s katero smo serviranemu BOGRAČU sami dali pravi »madžarski« okus. Sicer pa smo vso hrano dobivali mlačno. Menim, da je ta, kar splošna mlačnost, bolezen sistema. Madžari si lahko pomagajo s takšno ali drugačno pekočo papriko. Kaj pa mi?

Naj končam z madžarskim pozdravom CSOKOLOM.

Viljem Dolenc, ing.

- 29. avgusta je bila skupna seja delavskih svetov, na kateri je dotedanji glavni direktor Slavko Bajec predal posel svojemu nasledniku Edvardu Peternelu.

- Septembra je bil objavljen zapis o gibljivem delovnem času, njegovih prednostih itd. Do izvedbe (1. 8. 1989) pa je preteklo celih 9 let.

- Ob prazniku Tosame 10. septembra smo obeležili še poseben jubilej - 30 letnico samoupravljanja.

- Konec septembra 1980 je bilo v Tosami zaposlenih 1014 delavcev.

- 18 Tosamovcev, ljubiteljev gora, je v septembru pod vodstvom Ivana Lavriča osvojilo Triglav,

Zbrala: Zdenka Kokalj

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v mesecu avgustu 1989

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v mesecu avgustu 1989 vsebuje podatke po oddelkih, sektorjih in za celotno DO.

Podatki vsebujejo osebne dohodke za polni delovni čas in osebne dohodke pripravnikov.

Povprečni, najnižji in najvišji osebni dohodek povzemamo po metodologiji obrazca RAD-1.

Najnižji osebni dohodek je bil dosežen v oddelku sanitetne konfekcije na delih in nalogah ocenjenih s 3 kategorijo in z dosegom delovnih rezultatov 11 % ter s faktorjem delovne dobe 14 %.

ALBINA KOSMAČ

FOROČILO O GIBANJU OD V DO TOSAMA ZA MESEC avgust

Štev. poročila 8/89

RAZREDI V 000 din	P A O I Z V O D N I S E K T O R														VOD. DO	D O TOSAMA		
	PR	TO	TŠT	BE	VO	MI	SK	OK	PMS	VOD. PS	SKS	ERS	KS	TRS			SON	
6500						10	3											14
6500-7000		2				37	10											49
7000-7500	1	12	2		2	43	41	6	9		1			1				118
7500-8000	4	14	7			34	22	20	20	8		12	1	1				143
8000-8500	4	10	10			26	3	19	15	2		15						104
8500-9000	3	5	15	2		3	1	3	7	2		11	3					95
9000-9500	3	1	7	2		6			2	1	2	2	8	2	1			37
9500-10000	3	2	1	3		2	1	1	2		1	4	3	7	1			31
10000-10500	1		2	1	5	3	1				2	2	10					27
10500-11000	1	1	3	4	1	1	3		1		2	1	2	7				27
11000-11500	2	1	1	4	6	2	2		1	1	4	4	5	8	1			42
11500-12000	1	2	2	3	1	1		3	2		1	3	2	7		1		29
12000-12500		1	2	3	2	2			1		1	1	6	8				27
12500-13000			1	2	1				4		1	2	3	2				16
13000-13500			1	3		2				1	4	1	5					17
13500-14000	1	1	1			1				1	2	4	3					14
14000-14500	1				1	1		1	2		1	2	3	1				13
14500-15000					3		1	2		1	1	2	2	2				14
15000-15500											1	3	2	1				7
15500-16000				2		1						3	1	1				8
16000-16500	1	1								1	2	1	2	1				9
16500			1	1	1	1												32
SKUPAJ	26	53	56	30	23	175	89	54	65	3	2	2	7	10	1	1		833

POVPREČNI OD 9.449.642

NAJNIZJI OD 6.237.500

NAJVIŠJI OD 25.628.900

Novi prostori se počasi, a vztrajno polnijo.

Novo

Za posodabljanje poslovanja

RAČUNALNIK KOPA 4500

V maju je delavski svet odobril nabavo novega računalnika KOPA 4500.

28. 9. 1989 je bil novi računalnik dobavljen in inštaliran. S tem je dana možnost, da računalniške obdelave v okviru načrta izgradnje informacijskega sistema UPRAVLJANJE

PROIZVODNJE, ki jih razvijamo na osebnih računalnikih, lahko postopoma prenašamo v dejansko uporabo na računalniškem sistemu.

Posamezne računalniške obdelave razvija PRIS- Projektiranje informacijskih sistemov na osnovi sprejetega STRATEŠKEGA NAČRTA INFORMACIJSKEGA SISTEMA.

Na računalnik se lahko priključi 16 terminalov, kar pomeni, da se na šestnajstih delovnih mestih istočasno dela z računalnikom. Ker obstoječe obdelave na starem računalniku uporabljajo drugačno, to je starejšo tehnologijo, je predvideno, da se tudi za ta področja razvijajo novi računalniški programi, ne pa da se na nov računalnik prenesejo obstoječe obdelave.

Z novim računalnikom je v naši delovni organizaciji omogočeno posodabljanje poslovanja z uporabo nove računalniške tehnologije.

Janez Kralj, dipl. oec.

Naši upokojenci

Veselite se nadaljšuje življenje in utrjuje zdravje.

Udal

Vsesplošna izjava z letošnjega srečanja

»TAKO LUŠTNO PA ŽE DOLGO NE!«

Te besede je bilo slišati vseprek in od vsakogar na našem letnem srečanju upokojencev. Res, tako pristrčnega in veselega razpoloženja, kot je bilo letošnje, še ne pomnim. Prav gotovo je k tej veselosti veliko prispeval ansambel STUDIO, saj je s prijetnimi domačimi vižami spravil na noge vse, po srcu še vedno mlade upokojence. Ob dobri postrežbi smo se vrteli vse dotlej, ko so fantje napovedali zadnji ples. Škoda, da je lepega tako hitro konec.

Nešteto pa mi jih je reklo, naj se v imenu vseh zahvalim vsem, ki so pripomogli, da smo bili deležni velike pozornosti in imeli prijeten občutek, da smo še vedno Tosamovci.

Še dolgo nam bo v spominu pristrčen nastop mladincev, topel stisk roke predstavnikov delovne organizacije, zatoorej, še enkrat za vse - lepa hvala.

Ob tej priliki bi pripisala še kratek povzetek iz letnega poročila Kluba upokojencev.

Odbor je imel v enoletnem mandatnem obdobju tri redne seje, na katerih smo razpravljali predvsem o:

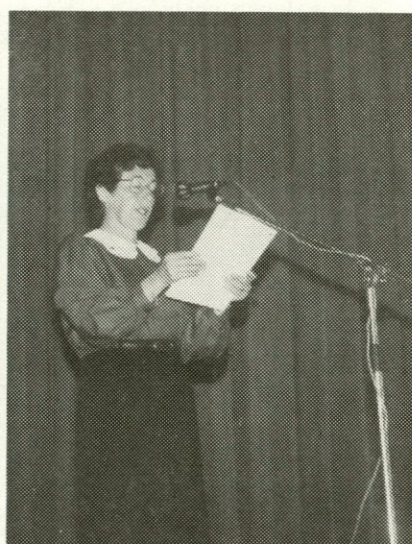
- obisku bolnih upokojencev
- nudenju socialnih pomoči
- organizacija izleta

Bolne upokojence smo v tem času obiskali le enkrat, pred novim letom. To pa bomo ponovili takoj po tem našem srečanju.

V mesecu aprilu smo na seji Kluba upokojencev pripravili predlog za dodelitev socialnih pomoči. Z upoštevanjem določenih kriterijev, v sodelovanju s socialno službo delovne organizacije, smo pomoč razdelili dvanajstim, socialno najbolj ogroženim upokojencem.

Za te namene je bilo porabljenih 3.000.000.- din.

O samem izletu sem že pisala. Rekla bi le še to, da vaše predloge in

Pristrčen nastop naših mladincev, pozdravni govor direktorja in poročilo predsednice KU.

Slavljenci: letošnji »novi« upokojenci,

84-letna Fani Pavlin,

želje o smeri izleta sporočite odboru. Prav gotovo ne moremo ustreči vsem predlogom, vsak pa je dobrodošel....

Nekaj besed še o finančnih zadevah.

V delovni organizaciji so nam dodelili za organizacijo izleta 18.000.000 din, za socialne pomoči 3.000.000.- za

obiske bolnih 3.000.000.- din, vsak upokojenec je dobil nagrado v znesku din 1.500.000.- Zato se v imenu vseh ki smo bili deležni teh sredstev, toplo zahvaljujem.

Odbor Kluba upokojencev za leto 1989/90 pa sestavljajo:

- Vida Juteršek
 - Marica Nahtigal
 - Štefka Veit
 - Pepca Žebovec
 - Vencelj Vodnik
 - Ivan Volkar
 - Ivanka Ogorevc - predsednik
- Ivanka Ogorevc

70-letniki,

80-letna Rezka Kerč

Veselje se imenuje močna
vzmet večne narave, veselje,
veselje premika kolesa
velike svetovne ure.

Schiller

Fantje iz ansambla STUDIO spravijo človeka na noge!

in 75-letna Ivanka Brusnjaj.

Topel stisk roke ob prihodu.

Lepo je videti nasmejane obraze; verjemite, da se niso nasmejali le v fotoaparatu.

Pri upokojencih, ki se srečanja niso udeležili

HVALA, KER STE NAS OBISKALI

Velikokrat smo z mislimi pri naših upokojencih, ki jim zdravje ne dopušča, da bi se ob letu srečevali s svojimi nekdanjimi sodelavci.

Morajo nam oprostiti, da velikokrat ostane res pri besedah, vendar časi so taki, da smo vsi polni skrbi, dela in vsakdanjih opravkov. Ti nam preprečujejo, da se srečujemo z ljudmi, ki so nam dragi, s katerimi bi tako radi malo poklepetali, se spomnili davnih dni, si potožili o zdravju in še marsičem...

Kljub temu smo se odločili obiskati nekaj naših upokojencev, ki jih je bolezen priklenila na posteljo ali dom.

S cvetjem in skromnim darilom, vendar toliko toplejšo besedo, smo jih osrečili na njihovem domu, nekatere pa v domu za ostarele.

Ni potrebno posebej opisovati njihovega veselja, ki jim je sijalo iz oči. Da, so na svetu tudi ljudje, ki jim najmanjša pozornost veliko pomeni! Bogat pa je le človek, ki zna ceniti majhne stvari! pravi pregovor.

Poklepetali smo o vsem mogočem, za hip pozabili na bolezen in starost in se radostno spominjali nekdanjih, skupaj preživetih let.

Vsem našim obiskanim želimo še veliko zdravja in življenjske volje in da bi se kaj kmalu zopet srečali!

V zadnjem mesecu sta se upokojili:

IVANKA HRIBAR

15 let je Ivanka skrbela za čistočo in red v mehanični, elektro in mizarški delavnici.

Let za polno pokojnino sicer nima, a jo je zdravje prisililo, da se je odločila za starostno upokojitev.

Zelo pohvali »fante« iz delavnic in pravi, da je bilo lepo delati pri njih, saj so se razumeli in bili drug z drugim zadovoljni.

Kljub težavam z zdravjem bo Ivanka varovala vnuke in s tem pomagala svojim otrokom v teh težkih časih.

Rada tudi seže po pletilkah: vsak kos garderobe, ki je narejen doma in tako mnogo cenejši, je zelo dobrodošel!

Gospodinja ima dosti opravil: v hiši, na vrtu, tako se ni bati, da bi ji zmanjkalo dela - pravi Ivanka smejoč.

Želi si le več zdravja in mogoče bo sedaj, ko ne bo imela vsakodnevnega napora s službo, tudi to boljše.

Zato pravi, da se veseli upokojitve, saj bo tako lahko tempo vsakdanjika zmanjšala in nekoliko več časa posvetila sebi.

Ivanki želimo mirno in zadovoljno uživanje upokojenih dni, mnogo veselja z vnuki in da bi ji pismonoša nosil čim debelejšo kuverto.

Obenem se ji zahvaljujemo za njeno delo in trud in jo vabimo, da svojega kolektiva, v katerem se je dobro počutila, ne pozabi.

MARI LAZAREVIĆ

Pred mnogimi leti je Mari prišla iz Srbije v Slovenijo in ni ji bilo lahko. Nov svet, nepoznani ljudje, drugačen jezik, majhen otrok, pa brez zaposlitve, stanovanja...

Tak je bil njen začetek: a moraš naprej, nekje moraš živeti, preživeti sebe in družino. Tako je Mari zbrala vse moči, voljo mladosti in šla iskat zaposlitev. Pot jo je zanesla v našo Tosamo, in tako se je začelo. Spominja se sodelavcev, ki so ji pomagali prehoditi prve, težke »korake«. Pridnost, mladost in želja so pripomogli, da sta

si z možem naredila topel dom, na katerega, pravi, je tako zelo navezana, da ga ne bi zapustila za vse na svetu.

O svojem kolektivu, ki ga zapušča po skoraj tridesetih letih dela, ima povedati le najlepše.

Opravljalja je skoraj vsa dela, le tkati ni poizkusila. To pa sicer počne za hobi ali dodatni zaslužek, kakor hočete, za kar bo imela sedaj veliko več časa.

Z možem, ki je prav tako upokojen, imata precej načrtov za bodočnost. Med drugim si želita ogledati malo več sveta, za kar sedaj ni bilo ne časa niti denarja.

Večkrat bo šla tudi obiskat svoj rojstni kraj in sorodnike, ki jo do sedaj nikakor niso mogli razumeti, da ni ostala na obiskih pri njih dalj časa. »Zato odhajam v pokoj z veseljem!« pravi sijočega obraza Marica. In na povedano ji čisto verjamem!

Želimo ji, da bi se ji uresničila načrtovana bodočnost, da bi bila zdrava in zadovoljna v krogu svoje družine, pa tudi vnukov ne smemo pozabiti, katerim bo prav tako namenjen Maričin prosti čas!

Zahvaljujemo se ji za njeno delo, trud, odnos do sodelavcev in dela in kličemo SREČNO!

Vladka Berlec

ne zdravstvene probleme tekom hujšanja, sodeloval z nasveti še psihiater, psiholog, fizioterapevt. Skupine je vodila višja medicinska sestra. Izkušnje so pokazale, da so tisti, ki so redno prihajali na sestanke skupine (polletni tečaj) ter bili pripravljeni aktivno sodelovati, uspeli shujšati. Ti bolniki so tudi po dveh letih, ko smo jih ponovno povabili na krajši sestanek, obdržali doseženo željeno težo. Seveda to ni bila teža, ki bi več kot 10 kg presejala normalno telesno težo.

Kdaj je človek debel?

O debelosti govorimo, ko je telesna teža za 20 % in več večja od idealne (tabela idealne telesne teže). Drugi način ugotavljanja debelosti je merjenje krožne gube na hrbtu pod lopatico s pomočjo merilca.

Če je kožna guba širša od 2,5 cm, govorimo o hudi debelosti.

Zakaj se redimo?

a) če je naša prehrana enolična, če je hrana preveč kalorična, če imamo nepravilno razporejene ali neredne obroke hrane

b) če smo premalo telesno aktivni

c) kritična življenjska obdobja (vstop v šolo, puberteta, nosečnost, klimakterij)

d) le redko se redimo zaradi bolezni (1%).

Vsako lahko shujša, če hoče!

Za nižanje telesne teže se moramo odločiti sami, le tako bomo uspešni.

Imeti moramo jasen cilj in nekaj dobre volje.

K lažjemu hujšanju seveda pripomore tudi **redna telesna aktivnost**, ki v celoti izboljša presnovo hrane.

Praksa kaže, da se zdijo marsikomu čisto odveč vprašanja o tem, koliko kilometrov na dan prehodi ali preteče ali koliko časa doma telovadi.

Vemo, da vsaka telesna aktivnost sproži vrsto sprememb v delovanju srca in ožilja, krvnega tlaka, dihal, živčevja, mišičja, ledvic, hormonov itd. Pri vsakem telesnem naporu se kot gorivo uporablja sladkor in maščobne kisline iz maščevja. Razmerje med porabo ene in druge vrste energije je odvisno od intenzivnosti in trajanja aktivnosti. Pri **kratkih** intenzivnih aktivnostih se v mišicah porablja pretežno sladkor iz mišičnega glikogena, iz krvi in jeter. Pri **dolgotrajnih** aktivnostih se vključujejo v energetsko po-

Prispevki

V prvi polovici življenja si človek kviri zdravje, v drugi polovici ga popravlja.

J. Leonard

Iz Zdravstvenega doma Domžale

OKTOBER - MESEC BOJA PROTI SLADKORNI BOLEZNI

Ali lahko ... in kako preprečimo

sladkorno bolezen

Sladkorno bolezen do neke mere lahko preprečimo, če poznamo nekatere dejavnike, ki vplivajo na njen nastanek.

Debelost, nepravilna prehrana, nezadostna telesna aktivnost so najpogostejši vzroki, ki skupaj z dednimi dejavniki, - ne samo v visokorazvitih deželah sveta, - ampak tudi pri nas, pogojujejo visoko število novoodkritih sladkornih bolnikov.

Naloga širše družbe, ne samo

zdravstvenih delavcev in šol, je poučevanje prebivalstva o zdravem načinu življenja. Nasveti so preprosti, dolgoročno pa dajejo dobre uspehe.

Pogosto se organizirajo v okviru dispanzerjev ali posvetovalnic za diabetike tudi tečaji o zdravi prehrani.

Tudi v Domžalah smo s takimi predavanji oz. skupinami za hujšanje pričeli obenem z delom Posvetovalnice za diabetes. V pomoč so nam bile večletne izkušnje pri delu z bolniki s prekomerno telesno težo. Pri delu s skupino (8 - 12 bolnikov) je poleg zdravnika internista, ki je reševal morebit-

rabo še druga goriva. Poveča se razgradnja maščob na maščobne kisline. Najbolj primerna telesna aktivnost je hoja. Ta naj bo vsakodnevna, tudi večkrat dnevna, pri mlajših in zadosti zmogljivih pa naj bi bil to tek. S telesno aktivnostjo je treba začeti počasi, počasi stopnjevati obremenitve in se po končani aktivnosti ohladiti, umiriti na svežem zraku. Pretiravanje z napori je brez koristi.

Zaključek:

Ker je sladkorna bolezen (po svetovni zdravstveni organizaciji WHO) najpogostejša kronična nenalezljiva bolezen, so potrebni preventivni ukrepi na vseh ravneh, da se prepreči naraščanje obolenosti in umrljivosti za posledicami te bolezni. VHO je tudi izdelala program mer za preprečevanje sladkorne bolezni. Ta je osnovan na vzrokih in oblikah sladkorne bolezni ter zajema vse oblike preprečevanja bolezni.

Ti ukrepi bodo obenem z novimi oblikami zdravljenja (presajanje organov) in rehabilitacije, izboljšali kakovost življenja bolnikov s sladkorno boleznijo.

Pravilna prehrana, vzdrževanje normalne telesne teže, redna rekreacija - to pa je stvar nas samih. Odločimo se že vendar in živimo bolj zdravo. Anica Cotman-Anžič

NE PREZRITE!

V mesecu boja proti sladkorni bolezni (oktober 1989) bo vsak torek popoldne, v zdravstvenem domu Domžale, krajše predavanja o **osnovah zdrave prehrane** in hujšanju. Vse, ki jih to zadeva ali zanima, vabimo, da se zaradi prostorske stiske, za predavanje predhodno prijavijo po telefonu ali osebno v Posvetovalnici za diabetes Domžale.

Druga naša želja je, da bi problematiko sladkornih bolnikov in sladkorne bolezni predstavili širši družbeni skupnosti, zato vabimo šole, delovne in druge organizacije, da omogočijo svojim članom, da se seznanijo s to problematiko. Veseli bomo vsakega predloga o načinu predstavitve sladkorne bolezni (predavanje, pisni tekst, informativni dan ipd.).

Društvo za boj proti bolezni DOMŽALE prosi delovne organizacije, obrtna in druga združenja, za finančno pomoč pri nabavi LESARJA (aparata za zdravljenje posledic sladkorne bolezni na očeh) za potrebe sladkornih bolnikov tudi iz naše občine.

Na izjemno ugodno razumevanje smo naleteli z dogovori v DO SLOVIN BREŽICE-BIZELJSKO. Zamišljeno akcijo so nam ponudili na posestvu PIŠECE in sicer za soboto, 7. 10. 1989.

Na omenjeni dan se nas je z avtobusoma tja odpeljalo kar 110. Iz izkušenj se nam za dobro voljo in primerno razpoloženje ni bilo treba nikoli bati. Vsi smo bili enake misli in želja: »da bi bilo le po vreme!«

Okoli pol osme ure zjutraj smo se pripeljali do avtobusne postaje Brežice, kjer nas je pričakala predstavnica DO SLOVIN tov. Irena Jankovič, sicer pospeševalec prodaje v DO.

Po kratkem postanku in pogovoru smo se napotili na dogovorjeno delovno mesto na posestvo v Pišeci. Tam so nas pričakali še tov. Franc Bezjak - direktor TOZD Vinarstvo, tov. Iljaš Janez - vodja posestva Bizeljsko in tov. Tonček Medved - vodja posestva Pišeci. Uvodoma nas je tov. direktor podrobno seznanil z nekaterimi podatki, ki so povezani s pridnim in uspešnim gospodarjenjem tega 300-članskega kolektiva. Sledila je kratka priprava in že je stekla organizirana trgatev »modre frankinje«.

Lepo je bilo videti organizirano množico ljudi med prostranimi vinogradi. Vsakdo je pridno in vestno opravljal svoje delo. Slišati je bilo vriske, smeh, glas harmonike Milana Resnika in ubrano petje okteta bratov Pirnat.

Da je bila akcija nekaj posebnega, gre sklepati tudi po prisotnosti TV Ljubljana, ki sta jo zastopala novinarka tov. Marta Kos in snemalec tov. Samo Podobnik. Za obiranje grozdja seveda nista imela dovolj časa, saj jima poklic, ki ga opravljata, ni dovoljeval, da bi za hipec smela pozabiti na oblikovanje TV sporočila za vse »ZDRAVOVCE«. Resnično, vsi smo

Mi pišemo

NA TRGATVI

Krašenjsko športno društvo se že nekaj let odloča za organizacijo izletov z množično udeležbo v kraje, ki jih ne poznamo in če se le da, ob teh priložnostih skušamo biti tudi nekoliko telesno aktivni. Takšnih izletov je bilo že veliko in prav vsi so bili po svoje zanimivi.

Ker je mesec oktober čas trgatev, smo se letos odločili za izlet in akcijo »RAZGIBAJMO ŽIVLJENJE V VINOGRADU«.

Vedeli smo, da bo to nekaj novega. Izjemno zanimanje za to obliko izleta med vsemi starostnimi strukturami krajanov Krašnje je narekovalo, da je potrebno čimprej stvar pripeljati do trdnih dogovorov s tistimi, ki so nas pripravljene sprejeti. Imeli smo srečo.

Tja, kjer je lepo, kjer srečaš dobre ljudi, tja se vedno rad vrneš.

bili kot ena velika družina. V delovni zagnanosti se nihče niti spomniti ni hotel, da nas z veliko resnostjo ogroža sicer napovedano slabo vreme.

Ura je bila nekaj pred opoldne, kmalu po dobri malici, ko se je močno stemnilo in začelo je deževati.

»Škoda, škoda,« je bilo slišati iz vseh koncev vinograda. Tudi iz obrazov naših gostiteljev je bilo moč sklepati, da so neprijetno presenečeni nekoliko zaradi nas, nekoliko pa zaradi delovnega plana, ki ga žal niso mogli uresničiti. Za kratek čas smo vsi skupaj še upali, da se bo vreme le izboljšalo, toda sivina vse naokoli in vedno močnejše deževje nam tega ni omogočilo. Tudi otroci, ki so s tov. Verico risali risbe, so postali nestrpni. Vedno bolj se je postavljalo vprašanje: »Kaj pa sedaj?«

Prijazni domačini s tov. Ireno in tov. direktorjem na čelu so vedeli, da naš izlet ni le trgatvev, ampak, da ta dan želimo nameniti tudi drugim oblikam družabnosti. Prijazno so nas povabili na ogled vinske kleti v Brežice. Kot nalašč za pozabo slabe volje. Po dolgem in počez smo si ogledali velike, lepe, čiste in moderno opremljene proizvodne in skladiščne prostore in tako smo ob razlagi tov. direktorja izvedeli še veliko o delu in življenju tega prijaznega pa tudi uspešnega kolektiva.

Ker se na dežju ni dalo ne plesati in ne peti, smo se spravili pod streho tamkajšnje gostilne. Vse je bilo lepo in okusno. Za to je poskrbela tov. Stanka s sodelavkama in majhno pomočjo tudi nas samih.

Žal, čas je hitro mineval in treba se je bilo posloviti in oditi domov. Še stiski rok in »šentjanževca« za točilnim pultom in morali smo reči: »Nasvidenje!«

Da, »nasvidenje«, kajti vsi smo se dobro zavedali, da smo zaradi slabega vremena kolektivu gostitelju z delom ostali dolžni. Pa ne samo zaradi nedokončanega dela. Tja, kjer je lepo, kjer srečaš dobre in prijazne ljudi, tja se vsakdo rad vrne.

Skoraj gotovo bo to že ob naslednji trgatvi, prihodnje leto. Že danes si želimo, da bi takrat vinograde, naš delovni dolg in prijaznost gostiteljev obsijalo sonce.

Marjan Štrukelj

Razmišljamo

KLIČEM VAM: MIR, MIR, MIR!

(Petarca)

- **Prepir o konfederaciji, federaciji in asimetrični federaciji? Imam predlog: Konfederacija dveh federacij (pa tudi to ni izvirno)!**

- **Samo neiskreni ljudje dvomijo o iskrenosti soljudi.**

- **Ne pojejejo samo petelini v zgodnjem jutru.**

- **Ob sprejemu ene ustave so bili ljudje na ulicah. Ob sprejemu druge tudi! Samo nerodno je, da so bili na ulicah isti ljudje.**

- **Ustavno sodišče je posredno priznalo celo neustreznost ustave SAP Kosovo. Iz ekspertiza o ustavah so izključili sodnike iz RS Slovenije in SAP Kosovo.**

- **Da je ustava SRS nesprejemljiva verjamem - saj ni bila sprejeta s pomočjo tankov.**

- **Slovenci in Srbi so menda povsem nasprotni, odgovor je v zastavah (srbska je obrnjena slovenska).**

- **Hudo je, da v okolju kjer presegajo na marksizem, gladovno stavkajo učitelji - marksizma.**

- **Drnovšek mora biti čedalje bolj - drenov.**

- **Bijemo bitko za Jugoslavijo - vse kar je v zvezi z delom je kontrarevolucionarno.**

- **Vzhodnih Nemcev nihče ne podi, pa bežijo, Slovence podijo**

, a glej zlomka, nočejo ven.

- **Še dobro, da ZDA ne spreminja ustave - koliko mitingov bi šele potem bilo...**

- **Lastnikom avtomobilov v Tosami razdelimo pozivnike in pozabili bomo, da imamo - ozvočenje.**

- **Namesto hitrega »obaranja« inflacije bo prišlo po vsej verjetnosti do hitrega »obaranja« A. Markovića.**

O bog, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!

- **TV Ljubljana in TV Zagreb sta organizirali Videonoč toda zdi se mi, da jih je CK ZKJ prehitela.**

- **RTV Ljubljana nenehno ponavlja iste posnetke v poročilih. Odločil sem se, da tudi jaz inkasantu za RTV naročnino pokažem vsaj trikrat isto potrdilo o plačani naročnini.**

Ustavobranitelj

REKLI SO...

Goro bo premaknil le tisti, ki je v začetku premikal kamenčke.

Kitajska modrost

Jezno brnenje množic je najstrašnejši hrup sveta.

Halifax

Zmeraj znova opažam, da slabi na tem svetu držijo skupaj, celo če se še tako sovražijo. V tem je njihova moč. Dobri ljudje so osamljeni in to je njihova slabost.

Jevtušenko

Ni zadnje revolucije - revolucije so neskončne.

J. Zamjatin

Ne prezrite

Oktober,
mesec požarne varnosti

PREVENTIVNI UKREP

Ker je oktober mesec požarnega varstva, smo se cigaretni ogorki v naši DO domenili za sestanek, da bi kritično preučili situacijo, kako preprečiti vsakršno napako uživalcev-kadilcev.

Zbrali smo se ogorki gosposkih astor, ronhill, pa malo manj gosposkih 57 in best. Opravičeno odsoten je bil ogorek navadnih drav, tistih s kovačem na škatlici. Ti so namreč tako poceni, da jih nihče več ne kupi.

Uvodno besedo je imel predsednik cigaretnih ogorkov, ogorek astor. Poudaril je, da ležimo vsepovsod po naši lepi DO; kamor stopiš, od vratarja pa tja do nove stavbe ali skladišča. Opozorilne table KAJENJE NI DOVOLJENO, pri vходу v DO nihče ne jemlje resno, Če pa jo, potem odvrže ogorek kar na tla pred vhod, čeprav ima pepelnike tik preden vstopi v tovarno. Omenil je primer, kako ga je nekdo strastno vlekel med potjo v službo, pred vhodom v tovarno pa naglo vrgel iz ust na tla, ne da bi ga ugasnil. Na vratarjevo grajo ga je jezno godrnjaje pobral in togotno vrgel v pepelnik.

Po poročilu predsednika je sledila bučna razprava. Nekateri so se jezili, da jih mečejo povsod, kamor se komu zljubi. Zato jih je zadosti pri skladišču, kotlovnici, ...niti pri kompresorski postaji jih ne manjka. Predvsem pa so bili huđi na tiste, ki jih mečejo kar v PVC koše ali pa kar v papirnate sode za smeti, ne da bi pomislili, kako hitro lahko zakurimo. Nek ogorek se je spomnil, kako ga je šofer tovornjaka kar prižganega spustil na tla. Samo rahli sapici se je bilo zahvaliti, da je padel v jašek in ni naredil kake neumnosti. Če bi ga odnesel malo močnejši veter do odpadkov ali celo v oddelek...

Sestanek je bil končan s skupno, veliko željo, da naši uživalci oziroma kadilci bolj premišljeno ravnaajo z nami in spoštujejo vsa navodila in opozorila, ki veljajo za Tosamo. Le tako se lahko prepreči najhujše.

Tajnik: Niko Cigara

Šport

Naša športna ekipa je dosegla 2. mesto v skupnem seštevku.

Tradicionalni preiskus športnih moči

ČETVEROBOJ

DEKORATIVNA - INDUPLATI - SVILANIT - TOSAMA

Odbojkarice,

To, že tradicionalno tekmovanje med športniki navedenih delovnih organizacij, je letos potekalo v soboto, 30. septembra 1989 pod okriljem in v organizaciji delovne organizacije Dekorativna. Iz Tosame se je četverboj udeležilo 38 tekmovalcev, ki so svoje moči z nasprotniki pomirili v kegljanju, streljanju, malem nogometu, odbojki, šahu, namiznem tenisu in balinanju.

Dosegli pa so naslednje rezultate:

I. Skupno uvrstitev:

1. mesto: INDUPLATI
2. mesto: TOSAMA
3. mesto: DEKORATIVNA
4. mesto: SVILANIT

II: Uvrstitev Tosamovcev po posameznih disciplinah:

nogometaši in balinarji.

Za trud in dosežene lepe rezultate si naši predstavniki zaslužijo pohvalo in čestitke vseh Tosamovcev.

Oglasi

Prodaj fantovsko kolo Junior.
Int. 281.

Zahvale

Vsem sodelavcem iz pomožnih obratov se lepo zahvaljujem za denarno darilo ob odhodu v pokoj.

Hvala tudi DO za lepe želje in knjigo.

Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov.

Hribar Ivanka

Vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka tkalnice ovojev se iskreno zahvaljujem za poklonjeno darilo, ki mi bo drag spomin. Enaka zahvala tudi vodstvu podjetja za vso pozornost ob odhodu v pokoj. Delovnemu kolektivu pa želim še naprej veliko delovnih uspehov in medsebojnega spoštovanja.

Sajevic Helena

Lepo se zahvalimo vsem v kolektivu Tosama, ki so se zadnjič poslovili od našega ata Mihaela ZABRETA, mu poklonili cvetje in v slovo zapeli lepe slovenske pesmi. Lepa hvala njegovemu sodelavcu za besede slovesa ob grobu.

Vsem še enkrat globoka zahvala!
Vsi njegovi

Kadrovske vesti

ROJSTNI DAN V MESECU OKTOBRU PRAZNUJEJO:

PROIZVODNI SEKTOR

Proizvodnja medicinskih sredstev

Batič Ivanka, Breznik Mihaela, Budnar Danijel, Banko Vida, Kodba Fani, Ravnikar Ivanka, Rems Ljudmila, Semprimožnik Dragica, Tepež Boris, Urankar Nataša, Urbanc Ida,

Priljubljenica

Lisjak Branka, Zupan Rafael,

Tkalnica ovojev

Bašič Zdenka, Peterka Anton, Planinc Marija, Praznik Terezija, Vodlan Sonja, Stele Frančiška

Tkalnica širokih tkanin

Dolinšek Zdenka, Golob Marija, Keržan Katarina, Kos Janez, Marolt Magda, Vidovič Sonja, Zemljarič Terezija, Kosar Štefan,

Belilnica

Berdajs Franc, Kosmač Pavle, Urankar Pavle,

Otroška konfekcija

Hiti Milena, Kovačič Jožefa, Kosmač Marta, Mlakar Marija,

Sanitetna konfekcija

Demšar Terezija, Guberinič Darinka, Javornik Martina, Jenko Metka, Kreč Mihaela, Marič Cvetka, Urankar Dragica, Volkar Marija, Žavbi Justina,

Mikalnica

Cerar Jana, Černohorski Jela, Erbežnik Nada, Jeretina Betka, Jagodic Sabina, Kosec Marija, Kovač Urška, Kveder Adrijana, Mavsar Marija, Pervinšek Stanislav, Pučko Tatjana, Pivec Janez, Sedeljšak Marija, Svetlin Vinko, Urankar Ivanka, Zule Bojan,

KOMERCIALNI SEKTOR

Dernulovec Urška, Kovič Ivan, Novak Miran, Prstec Stjepan, Pestotnik Anton, Pervinšek Marjan, Strehar Karol, Zalokar Vinko, Žargi Mišo,

SPLOŠNI KADROVSKI SEKTOR

Korošec Nada, Kunstelj Darinka, Jerin Franc, Šobak Marinka,

TEHNIČNO RAZVOJNI SEKTOR

Bergant Andrej, Domitrovič Vanda, Presekar Marija, Novak Lidija, Cerar Franc, Gotar Marko, Prelesnik Apolonija, Kern Stane, Klopčič Stane, Kušar Franc, Jamšek Franc,

EKONOMSKI RAČUNOVODSKI SEKTOR

Dolgan Majda, Kubelj Andreja,

VODSTVO DO

Berlec Vladka

PRIŠLI V DO

Prelovšek Nataša - TRS
Ravnikar Marjan - Mikalnica
Zorman Marta - TRS
Cerar Damjana - Mikalnica
Breznik Sebastjan - SK
Lajovic Martina - SK
Podbevšek Slavka - SK

ODŠLI IZ DO:

Muhič Marjeta - spor.
Sajevic Helena - upok.
Prelesnik Julijana - umrla
Prelovšek Cita - upok.
Hribar Ivanka - upok.
Lazarevič Marica - upok.

RODILI SO SE:

Urankar Vesni - sin
Kovič Majdi in Ivanu - sin
Cerar Brigiti - sin

POROČILI SO SE:

Udovč Marija por. GALES
Bezjak Štefka por. OPALIČKI
Urbančič Erna por. LUBI
Rozman Mirjam por. ORAŽEM
Kavka Metka por. VOLČINI

SKRITI KOTIČEK V TOSAMI

Tokrat vam zastavljamo naslednje vprašanje: kje je posneta zgornja fotografija?

Nagrade

»Moža ne drže v hiši otroci,
temveč ženina modrost.«
Madagaskarski pregovor

S to lepo in modro mislijo, izhajajočo iz zastavljene uganke v prejšnji številki, se je obogatilo 54 Tosamovcev. Le-ti so namreč rešitev oddali v nabiralnik. Med njimi smo izžrebali:

1. nagrada. **MILKA TOMAŽIČ**, PS-mikalnica
2. nagrada: **STAŠA MOHAR**, SKS-obrat družb. prehrane
3. nagrada: **JANEZ PERVINŠEK**, PS-belilnica

Nagrajencem čestitamo, vsem ostalim pa podarjamo še nekaj modrih izrekov na isto temo.

REKLI SO O ZAKONSKI ZVEZI

- Zakon je kakor oblegana trdnjava; tisti, ki so zunaj, bi hoteli noter, tisti, ki so notri, pa bi hoteli ven.

Quitard

NAŠ MORNAR

- V dobrem zakonu je skrb polovična, a veselje podvojeno.

S. Undset

- Srečen bi bil zakon slepe žene z gluhim možem.

Montaigne

- Zakon ima mnogo neprijetnosti, toda samski stan nima prijetnosti.

S. Johnson

- V zakonski pogodbi bi moralo biti rečeno: obvezujeva se, da se bova odrekla zadnji besedi.

H. Habe

- Pri dvajsetih letih dekle sprašuje: kakšen je? pri tridesetih: kaj je? pri štiridesetih: kje je?

H. Thom

- Prvo leto mož tako ljubi svojo ženo, da bi jo pojedel. Drugo leto mu je žal, da jo ni pojedel.

Italijanski pregovor

- Žena nosi moža na obrazu, mož ženo na srcaji.

Naš pregovor

Mi pišemo

Pristanišče Duala predstavlja glavno luko ter letališče ob obali. Svoječas ali bolj natančno pred prvo svetovno vojno, je bil Kamerun nemška kolonija, po koncu vojne leta 1918. pa sta si Kamerun razdelili; večji del je dobila FRANCIJA, manjši del pa BRITANIJA. Kasneje, ko je prišlo do osamosvojitve, se je del britanske kolonije priključil NIGERII, južni del pa se je s francoskim delom združil v eno državo oz. zvezno republiko KAMERUN.

Z nekaj besedami sem poskušal vsaj v grobem opisati še eno od dežel, s katerimi sem se srečal na svoji poti po Zahodni Afriki.

Delo na ladji kajpak ta čas ni mirovalo, prav nasprotno, vedno več ga je bilo, tako da je čas kar letel mimo mene.

V podpalubju oz. strojnici, smo se lotili obnove hladilnega sistema. Zatesnili smo vse problematične črpalke, čistili cevi ki sesajo morsko vodo, kajti v njih se nabirajo drobne školjke ter s tem zožujejo odprtino, obenem se zmanjšuje pretok vsesane vode pritisk pa zaradi zoženja naraste. Potrebno je bilo odstraniti tudi velike količine korozije, ki je nastala, zaradi vpliva morske vode. Na novo smo prepletkali celotno napeljavo hladilne vode, črpalke za sladko in morsko vodo...

Hlajenje ladijskega motorja je namreč odvisno od dotoka morske vode, kajti morje hladi skozi posebne komore sladko vodo, ta pa potem glavni motor. Morda se bo komu zdelo zapleteno, je pa v resnici zelo enostavno.

Uredniški odbor Tosame:

Vladka Berlec, Majda Štampilhar,
Irena Šarc, Jože Podpeskar, dipl. ing.,
Jana Vidregar, Danica Avbelj - OZZS,
Franc Gornik, dipl. ing. - OZZK,
Darko Svetlin - OZZSMS,
Iztok Mulec - OZZSMS
Nada Korošec - blagajnik,
Zdenka Kokalj - glavni urednik.
Glasilo **TOSAMA** izdajajo delavci delovne
organizacije TOSAMA, Vir, Šaranovičeva 35.

Izhaja enkrat mesečno v 1600 izvodih.

Tisk: TCP »Djuro Salaj«,
TOZD Papirkonfekcija Krško.